

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ДИРИГУВАННЯ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ Навчальна дисципліна «Основи диригування» входить до циклу вибірових навчальних дисциплін. Курс спрямовано на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувачів фахової передвищої освіти, перш за все, формування комплексу спеціальних теоретичних знань, умінь і практичних навичок, що є необхідними для опанування основ диригування.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетенції (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетенції (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетенції (СК)

СК1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс II, Семестри III — IV, загальний обсяг — 90 годин, з них індивідуальних — 38 годин, самостійних — 52 години. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс I, Семестри I—II, загальний обсяг — 90 годин, з них індивідуальних — 38 годин, самостійних — 52 години.

МЕТА КУРСУ - опанування здобувачами фахової передвищої освіти обсягом необхідних знань та вмінь з техніки диригування для їх доцільного застосування в майбутній педагогічній та виконавській діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської / музично-теоретичної / педагогічної / організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Навчальна дисципліна «Основи диригування» вивчається протягом одного навчального року та є професійно-важливим навчальним курсом. «Основи диригування» безпосередньо пов'язане з такими дисциплінами, як «Оркестровий / Хоровий клас», «Виконавська практика». Означений предмет допомагає розбудовувати у здобувача фахової передвищої освіти творчий та послідовно-логічний підходи, стосовно вирішення низки художньо-творчих, мистецьких завдань.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Основи диригування» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що упорядковується з урахуванням самобутності диригентського академічного репертуару. В кожному семестрі здобувач повинен опанувати два академічних твори різних за жанрово-стильовими характеристиками. Протягом року навчання відбувається підготовка диригентської програми, що виконується на заліку.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: пояснювально-ілюстративний, бесіда, репродуктивний, творчий, пошуковий, практичний показ.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Основи диригування» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ включають поточний та підсумковий контроль, а також проводяться у вигляді відкритих сольних виступів здобувачів фахової передвищої освіти. Екзамен наприкінці курсу здійснюється з метою підведення підсумків навчального курсу й включає диригування двома різнохарактерними, різножанровими творами.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»)

Навчальний курс «Основи диригування» передбачає роботу як в індивідуальній формі з викладачем у професійно облаштованій навчальній аудиторії, так і у самостійній роботі. Усі завдання, передбаченні програмою мають бути виконанні у встановлений термін. Пропуски занять здобувачами фахової передвищої освіти припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню у вигляді вивчення додаткового навчального матеріалу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Диригування : метод. рек. до провед. сам. роботи для магістрів по спец. музичне мистецтво / уклад. А. М. Стрілець. Харків, 2022. 10 с.
2. Мурза С. М. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен : компаративно-технологічний підхід [текст] : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – муз. мистецтво / Мурза Світлана анатоліївна ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2021. 19 с.
3. Основи диригування : метод. рек. до провед. сам. роботи для бакалаврів по спец. музичне мистецтво / уклад. А. М. Стрілець . Харків, 2022. 9 с.
4. Роєнко М.. Формування мануальної техніки майбутніх диригентів хору у процесі фахової підготовки: теоретичний аспект. мистецькі пошуки: збірник наукових праць. випуск 12. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. с. 104–110.
5. Стрілець А. М. Формування оригінального репертуару для оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П. Котляревського як історична місія Харківських композиторів (1950-1960) [текст] / А. Стрілець // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст / Харківський нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків: ХНУМ, 2021. Вип. 60. С. 216-238.
6. Стрілець А. М. Теоретичні засади виховання диригента оркестру народних інструментів. [текст] / А. Стрілець // Проблеми взаємодії мистецтва, імені педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. / Харківський нац. ун-т мистецтв І.П.Котляревського; ред.-упоряд. Л.В.Русакова. Харків, ХНУМ, 2021. Вип. 61. С. 26-49.
7. Стрілець А. М. Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття ступеня Доктор мистецтва «Діяльність оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П.Котляревського в історичному хронотопі»/ А.Стрілець//Харківський нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків: ХНУМ, 2022. 148 с.

Додаткова

1. Дніпровська Н. Г., Александрова О. О. Дитяча хорова література : навчальний посібник. - Харків: ФОП Панов А. М., 2021. 338 с.
2. Коломоєць О.М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посіб. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с.
3. Методичні рекомендації організації самостійної роботи здобувачів із навчальної дисципліни «Читання хорових партитур» (на матеріалі хорових творів українських композиторів) : методичні рекомендації для здобувачів першого освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» спеціалізації «Хорове та оперно-симфонічне диригування». - ред. 2-га / Харк. нац. унів. мистецтв імені І. П. Котляревського; уклад. Яструб О. М. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2023. 38 с.
4. Читання оперно-симфонічних партитур : метод. рек. для самостійної роботи

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво» / уклад. Богатирьов Володимир Олександрович. Харків, 2024. 8 с.

5. Ярошенко І. В., Серганюк Ю. Концептуальні особливості методики роботи з хором: Навчальний посібник. К.: Видавництво «Білий Тигр», 2020. 100 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Диригентське мистецтво. Енциклопедія сучасної України
http://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362 (дата звернення 05.08.2021).
2. Дніпровська обласна універсальна бібліотека <https://www.libr.dp.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Електронна бібліотека «Культура України»
<https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>
5. Мистецтвознавство. Наукова електронна бібліотека
<http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/14112>
6. Classical Net <http://www.classical.net/>
7. Classical Sheet Music Downloads <https://www.virtualsheetmusic.com/>
8. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
<http://www.dnpb.gov.ua/>